

osobnosti-formirovaniya-sistemy-zdaniy-i-kompleksov-otdykha-i-turizma-v-svobodnoieconomic. 5. <http://www.frantsiya.com/parizhskie-zametki/grand-opera/>. 6. http://www.liveinternet.ru/users/la_belle_epoque/post234627956/ 7. <http://www.praga-ru.com/muzeipragi/natsionalnyimuzey.html>. 8. <http://kiev.glo.ua/cultura/Nacionalnyj-hudozhestvennyj-muzej-Ukrainy.html>9.<http://vinnitsaok.com.ua/kytaets-hochet-postroyt-hrustalnyj-dvorets129586.html>. 10. <http://mvceexpo.com.ua/ru/>. 11. <http://infofolondone.com/>. 12. <http://www.doroga.ua/poi/Cherkasskaya/Umanj/Sofievka/466>

УДК 711

В.І. Проскуряков, Ю.С. Тимошенко
Національний університет "Львівська політехніка",
кафедра дизайну архітектурного середовища

ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ЗАКОРДОННОЇ ТА ВІТЧИЗНЯНОЇ АРХІТЕКТУРИ ТА ОРГАНІЗАЦІЇ ПРОСТОРУ У ГРОМАДСЬКИХ ЦЕНТРАХ ЖИТЛОВИХ МАСИВІВ

© Проскуряков В.І., Тимошенко Ю.С., 2014

**Розглянуто громадські центри житлових масивів на теренах України та Європи.
Проведено класифікацію громадських будівель та споруд.**

Ключові слова: житловий масив, громадський центр, функції громадського центру.

**Community centers of residential areas are considered on the walks of life of Ukraine
and Europe. Classification of public buildings and facilities is conducted.**

Key words: housing estate, public center, functions of public center.

Постановка проблеми

Громадський простір житлового масиву повинен виконувати певні функції для забезпечення комфорту мешканців цього району. На жаль, у багатьох таких районах ці функції порушуються або не забезпечуються зовсім. Тому на вдалих прикладах європейської та української практики визначено основні аспекти правильного підходу до організації громадських просторів.

Мета статті

Метою статті є визначення функцій громадського простору, порівняння архітектури таких просторів у Європі (на прикладі району Бастилії) та Україні (на прикладі району Оболоні).

Виклад основного матеріалу

Житловий масив (у структурі міста як обласного центру) – це структурний елемент житлового середовища, обмежений магістральними або житловими вулицями, проїздами, природними межами площею до 50 га з повним комплексом установ першої необхідності. Громадський центр житлового масиву – певна територія, де сконцентровано основні об'єкти побутового призначення, установи управління, об'єкти економічної діяльності та культурно-просвітницькі споруди, а також потужні вузли громадського транспорту. У комплексі громадський центр повинен забезпечувати нижчеперелічені функції: духовну, культурно-просвітницьку, торговельну, розважальну та рекреаційну.

Громадський центр – певне середовище, де сконцентровано основні об'єкти побутового призначення, установи управління, об'єкти економічної діяльності, культурно-просвітницькі споруди та потужні вузли громадського транспорту. В ідеальному співвідношенні громадський центр повинен забезпечувати такі функції, як духовна, культурно-просвітницька, комерційна, розважальна та рекреаційна. Для підтримання духовної функції необхідна сакральна споруда, яка

може бути доміантою середовища. Культурно-просвітницька функція забезпечується різними типами виставкових будівель та споруд: виставкових центрів, музеїв, театрів та кінотеатрів. Ці споруди є універсальними, оскільки вони також можуть забезпечувати рекреаційну та розважальну функції. Комерційна функція підтримується торговельними центрами різного типу.

Позитивні приклади організації громадського простору

Закордонні приклади	Вітчизняні приклади
1	Загальна інформація
<p>Район Бастилії, Париж, Франція</p> <p>Площу Бастилії названо так на честь фортеці Бастилії, зруйнованої під час Великої французької революції;</p> <p>Площа є місцем перетину понад десяти вулиць та бульварів. Це забезпечує сконцентрування потужних вузлів громадського транспорту, зокрема станція метро, на якій перетинаються три лінії, порт Арсенал тощо;</p> <p><i>Рис. 1. Площа Бастилії</i></p>	<p>Район Оболонь, Київ, Україна</p> <p>Оболонський район у Києві є вдалим прикладом поєднання необхідних громадському середовищу функцій в українській практиці.</p> <p>Основні будівельні роботи із забудови Оболоні велися впродовж 1973–1980 рр. Разом із забудовою житлового масиву розвивається сфера торгівлі, закладів соціально-побутового призначення, вирішується питання транспортного обслуговування. Особливої уваги заслуговує набережна Оболоні:</p> <p><i>Рис. 2. Набережна Оболоні</i></p>
2	Духовна функція
<p>На одній з вулиць, які перетинаються на площі Бастилії, розташовано Храм Святої Марії.</p> <p><i>Рис. 3. Храм Святої Марії</i></p>	<p>У живописному та затишному місці розташувалася Церква Різдва Христового.</p> <p><i>Рис. 4. Церква Різдва Христового</i></p> <p>Неподалік храму знаходиться парк, який одним боком межує з Дніпром.</p>

3	Культурно-просвітницька функція	У районі Оболонь знаходиться восьмизальний кінотеатр “Оскар”.
<p>На площі Бастилії знаходиться Опера Бастилія – оперний зал, зведений за проектом архітектора Карлоса Отта у 1989 році на місці колишнього вокзалу. Разом з Опера Гарньє складають підприємство “Державна паризька опера”.</p> <p><i>Рис. 5. Опера Бастилія</i></p>	 <p><i>Рис. 6. Кінотеатр “Оскар”</i></p>	
4	Рекреаційна функція	
<p>Площа є одним з улюблених місць паризької молоді через наявність численних ресторанів та кафе. Також культурному дозвіллю сприяє те, що площа є місцем проведення маніфестацій, зібрань, гулянь тощо. Щороку тут стартує найбільший паризький бал, а щонеділі відбуваються перегони на роликівих ковзанах. Усе це свідчить про те, що площа поєднує в собі усі необхідні функції і є вдалим прикладом формування громадського середовища.</p> <p><i>Рис. 7. Маніфестації біля Липневої колони</i></p> <p>Усе це свідчить про те, що площа поєднує в собі усі необхідні функції і є вдалим прикладом формування громадського середовища.</p>	<p>Яхт-клуб Оболонь створено у 1985 році. На його базі пізніше виникла дитячо-юнацька школа олімпійського резерву з вітрильного спорту. До комплексу входять адміністративні будівлі, навчальні класи, методичні кабінети тощо. На території яхт-клубу знаходяться спортивні майданчики для занять фізкультурою, баскетболом та футболом.</p> <p><i>Рис. 8. Яхт-клуб</i></p> <p>Планується, що на набережній з’явиться велика кількість причалів для морського транспорту, а також комфортні місця для рибалок. Пропонується відкрити сучасний водноспортивний стадіон, де було б можна споглядати перегони на байдарках, каное або ж самим покататись по Дніпру. Також у планах облаштування острова, що знаходиться навпроти стадіону, зона відпочинку з атракціонами, мостиками та пікнік-зонами.</p>	

Поряд з вдалим прикладами організації громадського простору хочеться навести приклад деформації громадської функції. Сихівський район міста Львова є найбільшим спальним житловим масивом Львова. Головними вулицями є вул. Сихівська та проспект Червоної Калини. Сихівський район має розвинуту торговельну мережу як невеликих магазинів, так і потужних супермаркетів. Однак торговельною візитівкою Сихова є найбільший в Західній Україні оптовий сільськогосподарський ринок “Шувар”.

Громадський центр Сихова розташовується вздовж проспекту Червоної Калини. Домінантою цього середовища є Церква Різдва Пресвятої Богородиці (рис. 9), також тут розташовано такі споруди, як кінотеатр ім. Довженка (рис. 10), стортивний центр Спорт-Лайф, численні тороговельні центри (ВАМ, Арсен, Інтер-Сіті), поліклініки для дітей та дорослих. У чому ж власне полягає деформація громадської функції? Поряд з духовною функцією сильно розвивається комерція, таким чином повністю витісняючи духовність. Окрім цього, простір, що належить громадськості, поступово починає забудовуватись житловими будинками.

Рис. 9. Церква Різдва Пресвятої Богородиці

Рис. 10. Кінотеатр ім. О. Довженка

Висновки

Правильне формування громадського простору відіграє надважливу роль у формуванні свідомості суспільства. Для підтримання усіх функцій необхідно наділяти громадський простір усіма необхідними складовими та вдало їх поєднувати. У такому випадку це забезпечить потік інвестицій, і простір стане привабливим як для мешканців близьких районів, так і для туристів.

Наприклад, у громадському центрі Сихова можна правильно сформувати громадське середовище з метою розвитку культури у ньому, а можна проектувати поруч торгові центри, підтримуючи комерцію і забуваючи про духовність. На нашу думку, у центрах таких мікрорайонів необхідно підтримувати громадські функції будь-якими засобами, а не витіснити уже існуючі за допомогою комерції і торгівлі.

1. http://librar.org.ua/sections_load.php?s=building&id=227.
2. http://moz.org.ua/index.php?file=answer&spec_id=48&tema_id=7&aid=1130
3. <http://www.france-paris.ru/bastilia.php>
4. <http://www.my-paris-hotel.ru/ru/Площадь-Бастилли.html>
5. http://www.visit-france.ru/paris_districts_bastille/
6. <http://www.interesniy.kiev.ua/dost/rayony-i-prigorody-kieva/obolonskiy-uchastok-obolon-kin-grust-pushcha-voditsa/obolon-kievskiy-bruklin>.
7. <http://nord.kiev.ua>